

แนวคิดและผลงานของ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

ที่เกี่ยวข้องกับการหมศึกษาและการกีฬา

นายวิโรจน์ วงษ์ทน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-752-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014462

117428826

CHAO PRAYA THAMMASAKMONTRI'S THOUGHTS
AND WORKS CONCERNING PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Mr.Viroj Vongthon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Physical Education

Graduate School
Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-752-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวคิดและผลงานของ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่เกี่ยวเนื่องกับการ
พลศึกษาและการกีฬา

โดย

วิโรจน์ วงษ์ทน

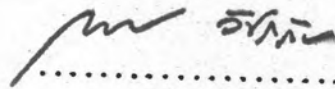
ภาควิชา

พลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.วรศักดิ์ เพียรชอบ

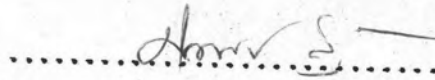
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

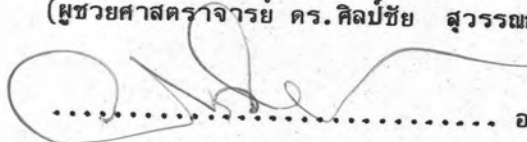
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

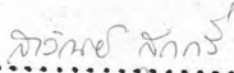
..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลาปิชัย สุวรรณธาดา)

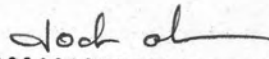
..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร.วรศักดิ์ เพียรชอบ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัลย์ สุกกรี)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิม ชัยวัชรารมณ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

วิโรจน์ วงษ์ทน : แนวคิดและผลงานของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่เกี่ยวกับการพลศึกษาและการกีฬา (CHAO PRAYA THAMMASAKMONTRI'S THOUGHTS AND WORKS CONCERNING PHYSICAL DEUCATION AND SPORTS) อ.ที่ปรึกษา ศ.ดร.เวรศักดิ์ เพียรชอบ, 232 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและผลงานของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ที่เกี่ยวกับการพลศึกษาและการกีฬา โดยวิธีการศึกษาค้นคว้าจากจดหมายเหตุ เอกสาร และหนังสือ ซึ่งมีทั้งที่เป็นข้อมูลขั้นต้นและขั้นรอง

ผลจากการศึกษาพบว่า :

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ซึ่งเป็นนักการศึกษาที่สำคัญยิ่งคนหนึ่งของไทย ท่านเห็นว่า การพลศึกษาและการกีฬา มีคุณค่าในการพัฒนาบุคคลหลาย ๆ ด้านด้วยกัน เช่น คุณค่าในการพัฒนาทางด้านร่างกาย การป้องกันรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ การพัฒนาการทางด้านสังคม และการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา

จากแนวคิดที่ท่านได้ เห็นความสำคัญของการพลศึกษาและการกีฬาดังกล่าวมาแล้วนี้ ท่านจึงได้ริเริ่มส่งเสริมให้มีการฝึกหัดครูพลศึกษา ก่อตั้งสถาบันผลิตครูพลศึกษา จัดให้มีหลักสูตรพลศึกษาในโรงเรียน จัดให้มีการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ระหว่างโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงกัน ทำให้วิชาพลศึกษาและกีฬา เป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากอีกวิชาหนึ่งของระบบการศึกษาไทย ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา พลศึกษา
ปีการศึกษา 2526

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

พิมพ์ต้นฉบับทศกัณฑ์อภิวทธานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

VIROJ VONGTHON : CHAO PRAYA THAMMASAKMONTRI'S THOUGHTS AND WORKS
CONCERNING PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS. THESIS ADVISOR : PROFESSOR
VORASAK PIENCHOB, P.E.D. 232 PP.

The purpose of this study was to investigate Chao Praya
Thammasakmontri's thought and works concerning physical education and sports
by means of searching through archives and historical documents of both
primary and secondary sources.

It was found that :

Chao Praya Thammasakmontri, an outstanding Thai educator, was the one
who started to recognize the values and the importance of physical education
in the educational system in Thailand. He believed that physical education
could contribute to a person's physical, mental and social growth and
development as well as preventing physical disorders and diseases. Because of
this his strong belief in the importance and values of physical education and
sports, Chao Praya Thammasakmontri had initiated and promoted physical
education and sports in many ways, such as, starting to train physical
education teachers, setting up physical education teacher's training
institution, setting up physical education curriculum in schools, and setting
up athletic and sports programs within and among schools. As a result of
Chao Praya Thammasakmontri's thought and works, physical education and sports
became an importance aspect in education and played a great role in today's
Thai Education system.

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา พลศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจาก ศาสตราจารย์ ดร.วรศักดิ์ เพียรชอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมากจนทำให้ ผู้วิจัยสามารถดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย และประสบความสำเร็จด้วยดี จึงขอกราบขอบคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

วิโรจน์ วงษ์ทน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความของการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	6
การเสนอข้อมูล	7
2 ประวัติเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) (พ.ศ.2419-2486)	8
ชาติกำเนิด	8
การศึกษา	8
การรับราชการ	11
ชีวิตในช่วงปัจฉิมวัย	13
บุคลิกลักษณะและอุปนิสัย	14
3 แนวคิดและผลงานของ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่เกี่ยวกับการพลศึกษาและการกีฬา	18
ตอนที่ 1 แนวคิดทางด้านการพลศึกษาและการกีฬาของ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี	19
ตอนที่ 2 ผลงานทางด้านพลศึกษาและการกีฬาของ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี .	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 วิเคราะห์แนวคิดและผลงานของ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่ เกี่ยวกับการพลศึกษา และการกีฬา	113
การวิเคราะห์แนวคิดของ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่ เกี่ยวกับการพลศึกษาและ การกีฬา	113
การวิเคราะห์ผลงานของ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่ เกี่ยวกับการพลศึกษาและ การกีฬา	139
5 สรุป	156
บรรณานุกรม	162
ภาคผนวก	171
ประวัติผู้เขียน	232